

**Döwlet häkimiýet we dolandyryş edaralaryny, döwlet kärhanalaryny,
edaralaryny we guramalaryny, olaryň şahamçalaryny we wekilliklerini
bellige almak**

Bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

bellige almak hakyndaky arza;

döwlet edarasyny, kärhanasyny we guramasyny esaslandyrmak hem-de onuň tertipnamasyny (düzgünnamasyny) tassyklamak baradaky çözügüt;

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy ýa-da düzgünnamasy;

esaslandyryjynyň esaslandyrylyş resminamalarynyň nusgasy (edara görnüşli taraplar üçin);

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

ýolbaşçynyň şahsy kagyzy, pasportynyň nusgasy, wezipä bellenmegi baradaky buýrugyň nusgasy;

goýuma nyrh kesmek baradaky resminama (pul görnüşinde bolmadyk goýumly kärhana esaslandyrylan ýagdaýynda);

bellige alynýanyň esaslyk maýasyny tassyklaýan resminama;

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli belgilerine laýyklykda);

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini ýa-da tölemekden boşadylandygyny tassyklaýan resminama.

Jemgyýetçilik birleşiklerini we dini guramalary bellige almak

Döwlet sanawyna maglumatlary girizmek üçin şu resminamalar berilýär:
bellige almak hakyndaky arza;

Türkmenistanyň Adalat ministrligi tarapyndan bellige alnandygy hakyndaky şahadatnamanyň nusgasy;

esaslandyryjylaryň çözgüdi (esaslandyrmak, tertipnamany (düzgünnamany) tassyklamak, ýolbaşçy bellemek);

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy (düzgünnamasy);

esaslandyryjynyň esaslandyryş resminamalarynyň nusgasy (edara görnüşli taraplar üçin);

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

ýolbaşçynyň şahsy kagyzy, pasportynyň nusgasy, wezipä bellenmegi baradaky buýrugyň nusgasy;

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama;

Türkmenistanyň çäklerinden daşarda düzüm birliginiň -guramanyň, bölümiň (şahamçanyň), wekilligiň bardygyny tassyklaýan resminama (halkara jemgyýetçilik birleşigi bellige alnan ýagdaýynda);

daşary ýurt döwletiniň çäklerinde esaslandyrylan esasy jemgyýetçilik birleşiginiň esaslandyryş resminamalarynyň kepillendiriş edaralary tarapyndan güwä geçilen nusgasy (Türkmenistanyň çäklerinde daşary ýurt jemgyýetçilik birleşikleriniň düzüm birlikleri bellige alnan ýagdaýynda).

Jemgyýetçilik birleşiginiň kärhanalaryny bellige almak

Jemgyýetçilik birleşikleriniň kärhanalary hakyndaky maglumatlary Döwlet sanawyna girizmek üçin şu resminamalar berilýär:

bellige almak hakyndaky arza;

esaslandyryjynyň kärhanany esaslandyrmak, oňa ýolbaşçy bellemek, onuň tertipnamasyny (düzgünnamasyny) tassyklamak baradaky çözümleriniň nusgalary;

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy (düzgünnamasy);

esaslandyryjynyň esaslandyrylyş resminamalarynyň nusgalary;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

ýolbaşçynyň şahsy kagyzy, pasportynyň nusgasy, wezipä bellemegi baradaky buýrugyň nusgasy;

goýuma nyrh kesmek baradaky resminama (pul görnüşinde bolmadyk goýumly kärhana esaslandyrylan ýagdaýynda);

esaslyk maýasynyň bir böleginiň tölenendigini tassyklaýan resminama;

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama;

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli belgilerine laýyklykda);

esaslandyryjynyň Türkmenistanyň Adalat ministrligi tarapyndan bellige alnandygy hakyndaky şahadatnamasynyň nusgasy.

Alyjylar jemgyýetlerini, alyjylar jemgyýetleriniň birleşigini, alyjylar jemgyýetleriniň kärhanalaryny bellige almak

Bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

bellige almak hakyndaky arza;

alyjylar jemgyýetlerini, alyjylar jemgyýetleriniň birleşigini, alyjylar jemgyýetleriniň kärhanalaryny esaslandyrmak baradaky we tertipnamalaryny (düzgünnamalaryny) tassyklamak baradaky karar ýa-da teswirnama;

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy (düzgünnamasy);

esaslandyryjynyň esaslandyryş resminamalarynyň nusgalary;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

ýolbaşçynyň şahsy kagyzy, pasportynyň nusgasy, wezipä bellemegi baradaky buýrugyň nusgasy;

esaslyk maýasynyň bir böleginiň tölenendigini tassyklaýan resminama;

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli belgilerine laýyklykda);

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama.

Türkmenistanyň karz edaralaryny we olaryň şahamçalaryny, daşary ýurt karz edaralarynyň şahamçalaryny hem-de wekilliklerini bellige almak

Bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

bellige almak hakyndaky arza;

bellige alnandygy hakyndaky Türkmenistanyň Merkezi bankynyň çözüdiniň nusgasy;

esaslandyryjy bank edarasynyň karz edarasyny esaslandyrmak, oňa ýolbaşçy bellemek, onuň tertipnamasyny (düzgünnamasyny) tassyklamak baradaky çözüdiniň nusgasy;

Türkmenistanyň Merkezi banky tarapyndan tassyklanan esaslandyryş tertipnamasy (düzgünnamasy) üç nusgada;

esaslandyryjynyň esaslandyrylyş resminamalarynyň (tertipnama, düzgünnama) nusgalary;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

ýolbaşçynyň şahsy kagyzy, pasportynyň nusgasy, wezipä bellenmegi baradaky buýrugyň nusgasy;

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama.

Daýhan birleşiklerini bellige almak

Bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

bellige almak hakyndaky arza;

esaslandyryjynyň daýhan birleşigini esaslandyrmak, oňa ýolbaşçy bellemek, onuň tertipnamasyny (düzgünnamasyny) tassyklamak baradaky çözgüt;

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy;

daýhan birleşiginiň ýolbaşçysynyň şahsy kagyzlary we pasport nusgalary;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

goýuma nyrh kesmek baradaky resminama (pul görnüşinde bolmadyk goýumly kärhana esaslandyrylan ýagdaýynda);

esaslyk maýasynyň bir böleginiň tölenendigini tassyklaýan resminama;

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli belgilerine laýyklykda);

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama.

Daýhan hojalyklaryny bellige almak

Bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

bellige almak hakyndaky arza;

esaslandyryjynyň daýhan hojalygyny esaslandyrmak, oňa ýolbaşçy bellemek, onuň tertipnamasyny tassyklamak baradaky çözgüdi;

Türkmenistanyň Oba hojalyk ministrliginiň Ýer serişdeler gullugynyň tassyknamasy;

oba hojalyk maksatly ýerleriň berkidilmegi hakyndaky degişli häkimligiň çözgüdi;

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy;

daýhan hojalygynyň esaslandyryjylarynyň, yolbaşçysynyň şahsy kagyzlary we pasport nusgalary;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

goýuma nyrh kesmek baradaky resminama (pul görnüşinde bolmadyk goýumly kärhana esaslandyrylan ýagdaýynda);

esaslyk maýasynyň bir böleginiň tölenendigini tassyklaýan resminama;

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli belgilerine laýyklykda);

daýhan hojalygynyň ady baradaky delil hat;

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama.

**Döwlete dahylsyz kärhanalary (daşary ýurt maýa goýumlary
gatnaşýan kärhanalar muña girmeyär), olaryň şahamçalaryny
we wekilliklerini bellige almak**

Bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

arza;

esaslandyryjynyň kärhanany esaslandyrmak, oňa ýolbaşçy bellemek, onuň tertipnamasyny (düzgünnamasyny) tassyklamak baradaky çözüdi;

esaslandyryjylaryň esaslandyrylyş şertnamasy (eger esaslandyryjylar şahsy taraplar bolan ýagdaýynda resminama döwlet kepillendiriş edarasy tarapyndan tassyklanýar, eger esaslandyryjylar edara görnüşli taraplar bolsa, resminama Bellige alyş bölümi tarapyndan tassyklanýar);

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy (düzgünnamasy);

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

esaslandyryjynyň we ýolbaşçynyň şahsy kagyzy, pasportynyň nusgasy, wezipä bellenmegi baradaky buýrugyň nusgasy;

goýuma nyrh kesmek baradaky resminama (pul görnüşinde bolmadyk goýumly kärhana esaslandyrylan ýagdaýynda);

esaslyk maýasynyň bir böleginiň tölenendigini tassyklaýan resminama;

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli belgilerine laýyklykda);

esaslandyryjynyň esaslandyrylyş resminamalarynyň (tertipleme, düzgünnama) nusgalary (esaslandyryjy edara görnüşli tarap bolan ýagdaýynda);

Bellige alyş bölümi tarapyndan kärhananyň adyny tassyklaýan delil hat;

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama;

jemgyýetçilik iýmiti kärhanalary (olaryň şahamçalary), dükanlary, dermanhanalary bellige alnanda tehnik taýdan üpjün edilendigini tassyklaýan delil hat.

Daşary ýurt maýa goýumlary gatnaşýan kärhanalary, olaryň şahamçalaryny we wekilliklerini, şeýle hem daşary ýurt edara görnüşli taraplaryň şahamçalaryny we wekilliklerini bellige almak

Bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

bellige almak hakyndaky arza;

Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň çözgüdi (kärhananyň esaslyk maýasyna döwletiň gatnaşmagynda esaslandyrylanda);

esaslandyryjynyň kärhanany esaslandyrmak, oňa ýolbaşçy bellemek, onuň tertipnamasyny (düzgünnamasyny) tassyklamak baradaky çözgüdi;

iki nusgada esaslandyryş tertipnamasy (düzgünnamasy);

iki nusgada esaslandyryjylarynyň esaslandyryş şertnamasy (eger esaslandyryjylar şahsy taraplar bolan ýagdaýynda resminama döwlet kepillendiriş edarasy tarapyndan tassyklanýar, eger esaslandyryjylar edara görnüşli taraplar bolsa, resminama Bellige alyş bölümi tarapyndan tassyklanýar);

eger Türkmenistan gatnaşyjysy bolan halkara ylalaşygynda başgaça göz önünde tutulmadyk bolsa, daşary ýurtly esaslandyryjynyň Türkmenistanyň daşary ýurtlardaky konsullyk edarasy tarapyndan ýa-da Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginde bellenen tertipde kanunlaşdyrylan tertipnamasynyň nusgasy;

eger Turkmenistan gatnaşyjysy bolan halkara ylalaşygynda başgaça göz önünde tutulmadyk bolsa, daşary ýurtly esaslandyryjynyň Türkmenistanyň daşary ýurtlardaky konsullyk edarasy tarapyndan ýa-da Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginde bellenen tertipde kanunlaşdyrylan, edara görnüşli tarapyň ýerleşýän ýerindäki söwda sanawyndan daşary ýurtly esaslandyryjy baradaky bellige alyş göçürmesiniň we bankyň ündew hatynyň asyl nusgalary (Esaslandyryjylar daşary ýurt şahsy taraplar bolan ýagdaýynda, bankyň ündew hatyny asyl nusgada we pasportynyň göçürme nusgasyny berýärler);

goýuma nyrh kesmek baradaky resminama (pul görnüşinde bolmadyk goýumly kärhana esaslandyrylan mahaly)

esaslyk maýasynyň bir böleginiň tölenendigini tassyklaýan resminama;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli belgilerine laýyklykda);

esaslandyryjynyň we ýolbaşçynyň şahsy kagyzy we pasportynyň nusgasy;

şahamçanyň, wekilliň ýolbaşçysyna berilýän, bellenen tertipde resmileşdirilen ynanç hat;

Bellige alyş bölümi tarapyndan kärhananyň adyny tassyklaýan delil hat;

daşary ýurt edara görnüşli taraplaryň Türkmenistana gelmezden ozal daşary ýurtlarda alyp baran işleri baradaky maglumat;

bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama

Ýuridik şahslarynyň gaýtadan bellige alynmagy

Gaýtadan bellige alynmak üçin şu resminamalar berilýär:

gaýtadan bellige almak baradaky arza (daşary ýurt bellige alynýanlar üçin erkin görnüşde we terjime edaralary tarapyndan terjimesi bilen bilelikde);

Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda kärhanany gaýtadan bellige almagyň ähli sebäpleri görkezilen teswirnama, çözüň;

esaslandyryş resminamalarynyň asyl nusgasy;

täze tertipnama (düzgünnama) ýa-da oňa goşulmalar;

esaslandyryjylaryň esaslandyrylyş şertnamasy;

goýuma nyrh kesmek baradaky resminama (pul görnüşinde bolmadyk goýumly kärhana esaslandyrylan ýagdaýynda);

esaslyk maýasyny tassyklaýan resminama;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

esaslandyryjynyň (şahsy tarap bolan ýagdaýynda) we ýolbaşçynyň şahsy kagyzy we pasportynyň nusgasy;

esaslandyryjylaryň düzümine girmek we çykmak baradaky degişli taraplaryň arzalary (döwlet kepillendiriş edarasy tarapyndan tassyklan);

salgyt gullugy, pensiýa gaznasynyň edaralaryndan we hyzmat ediji banklardan bergileriniň (2-nji tekje boýunça) ýokdugyny tassyklaýan resminama;

kabul ediş-taýsryş ykrar haty, bölüş maliýe hasabaty;

metbugatda çap edilen bildiriş (gaýtadan guralanda, adynyň üýtgemeginde, esaslyk maýasynyň azalmagynda);

statistika edarasynyň bellige alynýanyň göz önünde tutýan ykdysady iş görnüşleri baradaky maglumat haty (Kärhanalaryň we guramalaryň ykdysady işleriniň görnüşlerine we şertli .belgilerine laýyklykda);

gaýtadan bellige almak üçin bellige alyş ýygymynyň tölenendigini tassyklaýan resminama;

esaslandyryjynyň aradan çykan ýagdaýynda, döwlet kepillendiriş edarasy tarapyndan berilýän mirasdüşerlik şahadatnamasynyň nusgasy;

eger Türkmenistan gatnaşyjysy bolan halkara ylalaşygynda başgaça göz önünde tutulmadyk bolsa, daşary ýurtly esaslandyryjynyň Türkmenistanyň daşary ýurtlardaky konsullyk edarasy tarapyndan ýa-da Türkmentistanyň Daşary işler ministrliginde bellenen tertipde kanunlaşdyrylan tertipnamasynyň nusgasy;

eger Türkmenistanyň gatnaşyjysy bolan halkara ylalaşygynda başgaça göz önünde tutulmadyk bolsa, daşary ýurtly esaslandyryjynyň Türkmenistanyň daşary ýurtlardaky konsullyk edarasy tarapyndan ýa-da Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginde bellenen tertipde kanunlaşdyrylan, edara görnüşli tarapyň ýerleşýän ýerindäki söwda sanawyndan daşary ýurtly esaslandyryjy baradaky bellige alyş göçürmesiniň we bankyň ündew hatynyň asyl nusgalary (esaslandyryjylar daşary ýurt şahsy taraplar bolan ýagdaýynda, bankyň ündew haty asyl nusgada we pasportlarynyň nusgalary).

Sanawdan çykarmak (ýatyrmak)

Sanawdan çykarmak üçin ygtyýarly edilen edara tarapyndan şu resminamalar berilýär:

esaslandyryjy (esaslandyryjylar) tarapyndan arza (erkin görnüşde);

Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda teswirnama ýa-da başga bir resminama görnüşinde kärhanany (şahamçany, wekilligi) ýatyrmak hakyndaky çözüň, ýa-da Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň (esaslyk maýa goruna döwletiň gatnaşýan kärhanalary babatda), ýa-da öz ygtyýarlyklaryna laýyklykda beýleki döwlet edarasynyň çözüdi;

esaslandyryş resminamalarynyň asyl nusgalary;

ýatyrylmagy hakyndaky habaryň metbugatda çap edilmeginiň tassyklamasy;

Türkmenistanyň Döwlet býujetine bergisiniň ýokdygy barada salgyt gullugynyň delilhaty;

Pensiýa ätiýaçlandyrmasy boýunça bergisiniň ýokdugy barada pensiýa gaznasynyň delil haty;

bank edarasyna karzlary (2-nji tekje) boýunça bergisiniň ýokdugy barada bankyň delilhaty;

ýapylyş maliýe hasabaty;

auditor netijesi (döwlete degişli däl eýeçilikdäki kärhanalar üçin);

ýatyrylyş ykrar haty.

Sanawdan göçürmäniň möhletini uzaltmak

arza (erkin görnüşi);
sanawdan göçürmäniň asyl nusgasy, degişli edaralaryň bellikleri bilen;
esaslandyryjylaryň we ýolbaşçynyň şahsy kagyzlary, pasport nusgalary we
onuň wezipä bellenmegi hakyndaky çözüdiň nusgasy;
esaslyk maýanyň tölenendigini tassyklaýan resminama; ⁴
hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan
berilýär);
esaslandyryjynyň sanawdan göçürmesiniň nusgasy;
hasaba alynýanyň öz tertipnamasynda (düzgünnamasynda) göz önünde tutulan
işi amala aşyryandygy baradaky maglumat haty;
sanawdan göçürmäniň möhletini uzaltmak üçin bellige alyş töleginiň
tölenendigini tassyklaýan resminama

Daşary ýurt ýuridik şahslaryň, şahamçalaryň we wekillikleriň bellige alynmagy (akkreditasiýa) üçin şu resminamalar berilýär:

bellenmek baradaky arza (hasaba alynýan tarapyndan erkin görnüşde we terjime edaralary tarapyndan terjimesi bilen bilelikde);

şahadatnamanyň asyl nusgasy;

hasaba alynýanyň öz tertipnamasynda (düzgünnamasynda) göz önünde tutulan işi amala aşyrýandygy baradaky maglumat haty;

ýolbaşçynyň şahsy kagyzy we pasportynyň nusgasy;

ýolbaşçynyň esaslandyryjy tarapyndan berlen, Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda düzülen ynanç hatynyň nusgasy;

salgyt gullugy edaralaryndan we hyzmat ediji banklardan bergileriniň (2-nji tekje boýunça) ýokdygyny tassyklaýan resminama;

hukuk salgysynyň tassyk haty (degişli şäher we etrap häkimlikleri tarapyndan berilýär);

bellenmek üçin hasaba alyş töleginiň tölenendigini tassyklaýan resminama.